

2. Toetsingsinstrument 'herstelgericht werken op school'

2.1 Toelichting bij het instrument

Eerder werd onderstreept dat de keuze voor herstelgerichte ingrepen veel meer inhoudt dan het aanleren van een of andere methodiek. Het aanwenden van een dergelijke methodiek is slechts zinvol op voorwaarde dat de ganse schoolcultuur is afgestemd op de waarden die ten grondslag liggen aan de herstelgerichte benadering.

Het instrument hieronder biedt scholen de mogelijkheid hun eigen waardeoriëntatie, zoals die zich aftekent in het tucht- en sanctiebeleid, scherper in beeld te krijgen. Zo kan worden nagegaan of de school er aan toe is om herstelgerichte initiatieven zinvol aan te wenden.

2.2 Doelen

Het instrument dat zonet werd voorgesteld is bedoeld om

- een inhoudelijk debat op gang te brengen over de aard en kwaliteit van het huidige disciplinerend beleid van de school;
- een meer gefundeerde inschatting te kunnen maken van de waardeoriëntatie van het huidige disciplinerende beleid van de school;
- na te gaan of het huidige disciplinerende beleid tegemoet komt aan de waardigheid, de verwachtingen en noden van de verschillende betrokkenen;
- na te gaan of nieuwe beleidskeuzes omtrent de aanpak van pesterijen en andere geweldincidenten wenselijk dan wel noodzakelijk zijn;
- op een meer onderbouwde wijze voorstellen te formuleren om het huidige disciplinerende beleid te verbeteren of te heroriënteren.

2.3 Werkwijze

Ook deze keer richt het instrument zich tot de schoolleiding en tot al wie betrokken wordt bij het evalueren en her(bek)ijken van de bestaande schoolaanpak. Het is niet de bedoeling om het hele schoolteam met het instrument te laten werken. Toch zou men voor die werkvorm kunnen kiezen. Het voordeel hiervan is dat het hele team op die manier bij het denken besluitvormingsproces wordt betrokken.

De oefening wordt gemaakt met groepjes van maximaal 5 personen; heterogeen samengestelde groepjes genieten de voorkeur omdat ze garant staan voor een bredere kijk op het thema.

De stappen die in het instrument werden uitgeschreven laten iedereen toe om de werkbladen autonoom in handen te nemen.

2.4 Toetsingsinstrument voor het beoordelen van het herstelgericht karakter van het tuchtbeleid op school

Stap 1: Selecteer twee tot drie incidenten waarbij de school verplicht was om tussenbeide te komen en één of meer disciplinerende maatregel(en) te treffen. Zorg dat alle deelnemers voldoende achtergrond krijgen om met deze situatiebeschrijvingen aan de slag te gaan.

<i>Incidentbeschrijving</i>	<i>Aanpak school (met inbegrip van alle genomen disciplinerende maatregelen)</i>
<i>Situatie 1:</i>	
<i>Situatie 2:</i>	
<i>Situatie 3:</i>	

Stap 2: Noteer alle disciplinerende maatregelen in onderstaand kader. Doe dit voor elke casus apart. Maak in samenspraak een inschatting van de kwaliteit van de genomen maatregelen (In hoeverre komt de maatregel tegemoet aan de nood of behoefte van het slachtoffer, de dader en de omgeving?). Lukt het niet om een beoordeling te maken (bijvoorbeeld bij gebrek aan feedback/evaluatie), laat dan het vakje leeg. Ook de lege vakjes zijn betekenisvol bij het beoordelen van de globale schoolaanpak.

De globale tevredenheid (laatste kolom) wordt uitgedrukt met behulp van volgende tekens: ++, +, 0, -, --.